

Koi Club Sweden

Medlemstidning nr 3, 2015   Pris lösnummer: 65 kr

Koidagen 2015
Dammbesök i Nyköping
Rapport från Ålandsresan
Fiskvarieteteter
Planering i höst
Värmetips i vinter

www.koiclubsweden.se

Oase

LIVING WATER

PROFICLEAR PREMIUM

Det modulära filtersystemet. För högsta standard.
Utan kompromisser.

- Perfekt vattenkvalitet utan manuell rengöring.
- Den snabba biologiska nedbrytningen gör filtret perfekt för koidammar.
- Flödesoptimerat, säkert UV-system.
- Tillverkat i Tyskland.

Trumfiltermodul

Moving Bed-modul

Individuell modul

www.oase-livingwater.com/proficlear
Svensk agentur: www.byggros.com

Ordföranden har ordet

Hej alla Koi-medlemmar!

När detta skrivs har vi som åkte till koimässan i Holland just kommit hem. Innan dess har vi både varit på Åland tillsammans (rapport i denna tidning) plus avverkat några dammbesök i Täby, Vallentuna och Norrtälje den 1 augusti. Då var vi suveränt många deltagare – varav flera var medlemmar. Riktigt roligt!

Men dammbesöken är inte slut än, flera väntar under september. Se planeringen sid 23 och håll framför allt *koll på hemsidan* där uppdateringen sker kontinuerligt. www.koiclubsweden.se.

När nästa tidning kommer i början av december har årets aktivitetsdag den 21 november passerat. Känn dig mycket välkommen! Till den kommer inbjudan via e-post – *se till att vi har din korrekta e-postadress*.

Vi hörs och ses!

Arne

Koi Club Sweden

Ansvarig utgivare och ordförande i föreningen

Arne Eriksson

Sjökarbyvägen 12, 184 34 Åkersberga

e-post: sol-britt.eriksson@telia.com

Redaktör

Christina Jacobsson

chris.jacobsson@comhem.se

Tidningen ingår i medlemsavgiften och skickas utan kostnad till föreningens medlemmar. Den säljs även vid föreningens olika evenemang och kan också rekvideras via nedanstående adress. Kostnad för icke medlemmar är 65 kronor per nummer.

Organisationsnummer: 802405-4093

PlusGiro: 123 25 62-7

Hemsida: www.koiclubsweden.se

E-post: info@koiclubsweden.se

Medlemsavgiften är 175 kr per år och familj.

Klubbens plusgiro är 123 25 62-7.

Skriv ditt namn, adress, telefon och e-postadress eftersom ett av syftena med klubben är att skapa ett kontaktnät av koivänner.

Omslagsbild från dansk damm. Foto: Roland Olsson.

Vad vill du läsa om i tidningen? Har du någon dammfråga?

Vi behöver önskemål och förslag. Mejla till info@koiclubsweden.se

Skicka gärna in bilder på din damm!

Välkommen att skicka in bilder på din damm tillsammans med några rader om hur stor den är och vad du har i den.

Mejla till chris.jacobsson@comhem.se.

Platser värda besök

Tipsa oss gärna om ställen som du tycker är värda ett besök.

Planerad utgivning av tidningen 2015 är början av mars, juni, september och december. Manusstoppen infaller 10 februari, 15 maj, 17 augusti och 16 november.

© Koi Club Sweden och respektive författare/fotograf.

Rapport från koidagen 30 maj

Text och foto: Patrik Martinell

Så var dagen kommen för den femte i ordningen av koidagar i Brottbys hos Arne och Sol-Britt. Snickeriets lokaler som vi fick inhysa oss i passade perfekt en dag som lovade regn.

När dörrarna slogs upp kl 11 var allt föredömligt uppdukat och välordnat. Solen sken faktiskt och förvåntansfulla besökare hängde på låset. Koisurret satte

igång på en gång och stämningen var på topp.

Redan vid ingången stod Sävne Koi & Trädgård med sitt växt- och trädgårdsstånd. Massor med fräscha växter till dammen och även jord och andra tillbehör stod på menyn. Efter att man hade fått sitt lystmäte av växter tillfredsställt bar det vidare mot inomhusdelen.

Det första man stötte på redan vid dörren var mat- och fikaavdelningarna. Efter lite krångel med start av grillen levererades hamburgare med tillbehör i strid ström och här måste den hemmagjorda rabarberketchupen omnämnas. En smakupplevelse utöver det vanliga (se recept sid t).

Nästa anhalt var fikabordet. Frasiga våfflor och härligt fikabröd stod uppradat i långa rader. Bitvis var det högt tryck från fikasugna besökare. Jag måste säga att vi har bra talanger för bakning och matlagning i klubben.

Vid cafébordet kunde man även prova sin tur med lottköp.

Koiklubben hade även två egna bord där det första var en tips- och diskussionsplats för nyfikna frågor om koi och dammar. Våra kunniga experter i klubben besvarade med inlevelse frågorna och visade bilder och ritningar på olika varianter av dammar och fiskar.

Det andra bordet hade försäljning av äldre nummer av klubbtidningen och även det uppskattade medlet mot trådalger, Cloverleaf blanket answer. (I bakgrunden delar av vinstbordet till lotteriet.)

forts. koidagen

När man väl hade tagit sig förbi de kulinariska läckerheterna träffade man på Maria Öqvist. Hon säljer koitavlor, egenhändigt målade på skifferplattor.

Maria är till yrket konstnär och florist och målade egentligen mer hästar och andra djur från början. När sedan tillfälle gavs anlade hon tillsammans med sin man Peter en damm som blev hem åt några guldfiskar och då växte intresset även för fiskar. Som för så många av oss kompletterades de första guldfiskarna sedan med koi.

Då blev koi ett naturligt motiv att utöka repertoaren med. De tavlor som visades och såldes på koidagen var motiv med hennes egna fiskar, men hon tar även emot beställningsjobb; man kan skicka in bilder på sina fiskar och få de förevigade. Skiffertavlorna är klarlackade och därför mycket hållbara och kan sättas upp både ute och inne. Är ni intresserade av tavlorna så besök Maria på hennes hemsida: www.mariaqvist.se.

Thomas brassade hamburgare outtröttligt hela dagen – det tackar vi hjärtligt för.

Nästa anhalt var Vesa Alalauri och hans företag Vesslans verktyg. Som det låter såldes verktyg av allehanda slag med japanska sågar som kronjuvelen i utbudet. Även ett stort sortiment av olika sorters knivar och brynen intresserade besökarna.

Vesa var pigg på att demonstrera sina produkter och det blev många nyfikna stopp vid hans bord. Även Vesa har en damm hemma på tomten. Fast i hans damm huserar först och främst ankor och vad det lät på Vesa så behöver de till och med mer filtrering av vattnet än koidammar för att hållas rena. Inte lite med andra ord... →

forts. sid 7

Kan du översätta till husbehov från engelska? Vi efterlyser någon i klubben som ett par gånger om året kan översätta text från engelska. Klubben prenumererar på Koi Carp Magazine och ibland kan det vara intressant att göra ett kortare referat av en artikel som även berör oss. Hör gärna av dig till info@koiclubsweden.se

Välkommen till Koi Huddinge!

Vi har öppet alla dagar året runt för försäljning av dammtillbehör. Koifoder, filter, syrepumpar, slangar, UV-lampor, rör, kopplingar, bottenavlopp m.m.

Beadfilter för dammar med Koi

Max volym fisk	200 kg	135 kg	80 kg	50 kg	35 kg
Vårt pris	16.700 kr	12.700 kr	9.500 kr	8.300 kr	7.100 kr

Prova vårt Koi- och Störfoder

Koi Staple, 34 % protein

	2 kg	150:-
	4 kg	250:-
	15 kg	800:-

Top Sturgeon, 47 % protein

	2 kg	200:-
	4 kg	350:-
	6 kg	550:-
	25 kg	1.500:-

Koi Wheat Germ, 37 % protein

	2 kg	200:-
	4 kg	350:-
	15 kg	900:-

Top Koi, 51 % protein

	2 kg	300:-
	4 kg	550:-
	15 kg	1.500:-

Koi Mix OSW, 40 % protein

	2 kg	250:-
	4 kg	450:-
	15 kg	1.200:-

För innehållsdeklaration se nedanstående hemsida

<http://www.coppens.eu/nl/visvoer/group/koi-voer>

Nyhet!!! Superflow Techno Pro

Justerbara pumpar med extremt låg energiförbrukning.

Superflow Techno Pro kan regleras i 23 steg. Energiförbrukningen ändras liksom flödet

Modell	Max lyfthöjd	Flöde mellan	Energiförbrukning	Vårt pris
10000	5,0 m	9200/4200	85/15 W	2 200 kr
20000	6,5 m	19800/9300	187/34 W	2 900 kr
30000	9,6 m	29000/12000	385/45 W	3 400 kr

Besök oss på Alunvägen 5 i Huddinge eller på nätet www.koihuddinge.se.

Öppet alla dagar 9.00 – 19.00 (ring gärna före besök)

Koi Huddinge, Alunvägen 5, SE-141 34 Huddinge

info@koihuddinge.se Telefon +46(0)8-711 33 82 eller +46(0)70- 495 45 17

forts. koidagen 30 maj

Som avslutning fanns Sävne Koi & Trädgårds andra stånd. Här var ruljansen stor med försäljning av koifoder, håvar, dammbelysning och en hel del därtill. Samt sist men inte minst japanska koi.

Kristofer hade laddat upp med hela familjen som backup för att hinna med oss pryltokiga koiägare. Ringen runt fiskarna var kompakt och kön lång för att köpa hem en ögonsten till dammen.

När dagen började lida mot sitt slut

hade regnet kommit men det verkade inte störa hemvändande besökare från att tycka att dagen blivit bra med mycket och trevligt prat om vår favorithobby, intressanta och kunniga utställare/försäljare, god förtäring och ett trevligt startskott på säsongen.

Ett stort tack till arrangörerna som lagt ner stort jobb och engagemang för att få dagen att bli både trevlig och lärorik.

Vi hoppas på fortsättning nästa år.

Barbros Rabarberketchup

En sats blir cirka 1 liter färdig rabarberketchup.

- 1 liter rabarberstjälkar i bitar
- 3 gula lökar i tärningar
- 2½ dl vitvinsvinäger
- 2½ dl ljus muscovadosocker
- 2½ dl strösocker
- 1 paket passerade tomater, 500 g
- 2 tsk salt
- 1 tsk mald kanel
- 1 msk mald ingefära

Blanda samtliga ingredienser i en gryta. Låt sjuda i minst 1 timme (jag brukar låta det koka i 2-3 timmar), rör om med jämna mellanrum eller tills det tjocknat.

Låt kallna. Häll upp på burk eller flaska. Förvara i kylskåp. Gott till grillat.

Styrelsen äntligen fångad på bild

Foto: Roland Olsson

Äntligen lyckades vi få styrelsen på bild efter flera misslyckade försök under våren. Tack, Roland!

Från vänster: Mikael Lagerström, ledamot; Barbro Eriksson, ledamot; Britt-Marie Wallinder, sekreterare; Lars Norling, vice ordförande; Arne Eriksson, ordförande; Richard Mauritzon, kassör; Sören Wallinder, suppleant/webbmaster. Ej med på bilden: Fredrik Grimstig, ledamot; Kerstin Nordman, Sigurd Nyberg, suppleanter.

Dammbesök i Nyköping

Text: Britt-Marie Wallinder

Foto: Roland Olsson,
Richard Mauritzon

Årets första dammbesök var den 23 maj med två besök i Nyköping. Det första besöket var hos *Marianne* och *Sune* som bor på en gammal kulturplats utanför Nyköping. Sunes förfäder har bott i området flera hundra år och det fanns flera fornlämningar på området.

Vi hamnade mitt i ett pågående dammbygge som påbörjades föregående sommar när det var dags att bygga ut den tio år gamla dammen. *Marianne* och *Sune* fick då det goda rådet "tänk stort".

De anlätade en man med grävmaskin som började gräva upp gräsmattan bredvid den befintliga dammen. Till sin förvåning upptäckte de vackra stenhällar och en "naturdamm" med vatten. Nu fick dammprojektet tänkas om. Alla vackra stenhällar måste komma fram. Dammens storlek får naturen själv bestämma men planen är att den ska bli cirka 100.000 liter med ett djup på 1,5 m eller mera.

I höstas flyttade 40 fiskar till den nya dammen De har

klarat vintern mycket bra och vuxit. Det är koi, guldfisk och guldidd. För fem år sedan köptes första koifisken och det har blivit flera allt eftersom. När vi besöker dem är vattnet ganska grumligt men vi kan ana fiskarna. De stortrivs i den naturliga lerdammen som hittills håller tätt perfekt. När reningsverk och filter kommer på plats blir det skillnad och klart vatten. Ett teknikhus kommer att byggas i ett förrådsutrymme bredvid huset. *Marianne* och *Sune* har valt ett Superbead filter och en sieve som förfilter.

Detta är ett spännande projekt som vi med intresse ska följa. Arbetet med dammen får ta sin tid, man låter den växa fram successivt. Vi har bett att få bilder fortlöpande så vi kan fortsätta att visa i tidningen hur arbetet fortskrider. Efter kaffe och kaka åkte vi vidare till nästa besök (sid 11).

Fortsättning följer om dammbygget.

forts. Nyköping

På tomten fanns en stuga från 1677 som har tillhört Sunes farmors skäkt. Stugan är placerad efter gammal kunskap om currylinjer och currykryss. *Sune* har tagit till sig denna kunskap och även växterna på tomten är noggrant placerade så att de inte står i currykryssen eftersom det inte växer så bra där.

←
Ingen av oss kände till något om currylinjer och currykryss tidigare men vi fick mycket att fundera över! (På dammrundorna får man lära sig de mest udda saker.)

Se faktaruta nedan av Barbro Eriksson.

Vad är currylinjer?

Se linjerna som en osynlig 2-5 dm tjock vägg som går i två riktningar och bildar ett 90° rutnät, ett nät som sträcker sig över hela världen.

Hos oss är rutorna cirka 4x4 m och ligger diagonalt mot vädersträcken, det vill säga SV-NO och SO-NV. När linjerna korsar varandra bildas ett currykryss där effekten blir dubbelt så stark. Currylinjerna flyttar sig inte utan ligger fast.

Linjerna är inte elektromagnetiska eller radioaktiva och går inte att mäta med instrument. Du använder din kropp som känselmätare och redskapet *vinkelpekare* ger utslaget. Jordstrålning är en term som används för ett "annat strålningsfält".

Människor och de flesta djur och växter reagerar negativt vid längre tids vistelse på linjerna eller ännu värre på currykryssen. Vi kan känna oro, arbeta sämre eller få svårt att sova om huvudet ligger på ett kryss. Våra förfäder kände till currylinjerna och byggde husen så att väggarna låg i linjerna och inte inne i rummen. Stengrun-

der från flera tusen år gamla hus vittnar om den kunskapen och ända fram till 1700-talet då häxjakten satte stopp och linjerna föll i glömska.

1950 återupptäckte den schweiziska läkaren *Manfred Curry* linjerna, därav namnet. Currylinjerna är inte vetenskapligt bevisade, men något är det som påverkar oss. Så – om du sover oroligt (även högre upp i huset), har träd och buskar som inte växer eller som växer snett – kanske har du eller växterna hamnat på ett currykryss och bör flytta(s) en bit åt sidan.

Själva "pekarna" får man göra själv. Materialet kan vara vad som helst bara det är format som ett L. *Marianne* och *Sunes* var av metall, vilket också är vanligast. Man kan till exempel ta de stålgalgar man får från kemtvätten. Det kan tänkas att även trä fungerar – slagrutor är ju av trä – men de är svårare att forma till ett L.

Känslan däremot är viktig för att få ett "utslag". Jag tyckte det var svårt att hålla pekarna stilla och samtidigt sakta gå framåt, men plötsligt utan att jag kände något rörde sig pekarna. Mycket märkligt!

Segel i kampen mot algerna

Text och foto: Christina

Nu har visserligen inte hela sommaren gått än, så man vet aldrig... Dessutom är det först nu i augusti som det har blivit riktigt soligt och varmt. Men efter förra sommarens trådalgstillväxt tänkte vi att det vore bra att kunna skugga dammen lite mer.

Så vi köpte ett segel på Ikea i våras för några hundralappar och spände över dammen. Solen kommer åt lite nu också men det är stor skillnad mot förra året då den låg på nästan hela dagen.

När augusti är slut ska jag utvärdera, men hittills (24 augusti när tidningen går i tryck) har jag slupit trådalger. Det kan ju också bero på att sommaren har varit sval och regnig.

Dammbutiken.se

- För både små och stora dammar

Hos Dammbutiken hittar du sveriges bästa sortiment för riktigt stora dammar. Vi lagerhåller sievefilter

- och beadfilter samt ibland till och med avancerade automatiska trumfilter.

Förutom mer professionell utrustning så har vi även ett komplett sortiment med enklare filter för mindre dammar och dammar där kraven på rening inte är lika stora. Hos oss är alla kunder välkomna!

- Butiken drivs heltid året runt, vi skickar i regel din order inom 24h.
- Stort sortiment gör att vi kan rekommendera vad som passar just dig och din damm.
- Bra priser och personlig service.

Tveka inte att kontakta oss:

www.dammbutiken.se
info@dammbutiken.se
076-1339331

forts. Nyköping

Text: Britt-Marie Wallinder, foto: Roland Olsson

Nästa besök i Nyköping var i *Margaretha* och *Klas Roos* japanska trädgård, en öppen trädgård i privat regi. En liten avgift tas som inträde och då ingår fika.

Några gånger om året har Klas visning av trädgården och den 23 maj var en sådan dag. Trädgården är en japansk promenadträdgård med damm, bäck, broar, vattenfall, tehus och teträdgård. Flera grusträdgårdar fanns också och en innergårdsträdgård.

Efter kaffet guidade Klas oss runt i trädgården. Intresset för japansk trädgård började efter en resa i Danmark år 2000 där Klas besökte flera trädgårdar med japansk prägel. Han berättar för oss att i Japan är trädgårdarna små. I stället för gräsmatta har man kuddmossa, vatten, sten och grus.

På 15 år har Klas byggt upp en fantastisk trädgård med alla de karaktäristiska japanska växterna runt sitt hus. Vi beundrar en pärlbuske och en blommande magnolia på framsidan av trädgården. Där fanns också en zenträdgård med porlande vatten.

När vi fortsätter runt huset ser vi olika sorters japanska lönnar och flera olika olvonbuskar, ginkgo och lärkträd, ett vackert blåregn, gulbladig pelarbok och gulbladig gran. Vidare japansk solfjäderstall och många sorter av azalea och pioner. Detta är endast ett litet axplock av alla träd och buskar som finns i trädgården.

Vi går över en bro och kommer till en damm på cirka 10x6 m med en vacker ö i mitten. I dammen finns koi-fiskar men vattnet är grumligt i dag och vi ser inte mycket av fiskarna. Klas berättar att reningsverket ska förbättras. Vattenfallet är spännande med en spegel bakom. Här finns också ett autentiskt tehus som innehåller blommor, ordspråk och givetvis allt för teцерemonin enligt japansk tradition. En bonsaiträdgård med vackra bonsaier syns också i ett hörn av trädgården.

För att få bra klimat för växterna har Klas byggt upp med torvblock och därmed lyckats med många sällsynta växter. Detta är en trädgård värt att besöka och få inspiration av. Titta på hemsidan efter öppettider www.besokstradgardar.se, *Margaretha* och *Klas Roos*, Nyköping. Där finns också massor av fina bilder.

Dammbesök på Åland 27-28 juni, dag 1

Text : Kajsa, Krister, Christina
Foto: Britt-Marie, Richard, Lasse

forts. dammbesök Åland, dag 1

Att åka till Åland med Eckerölinjen från Grisslehamn är ett smidigt sätt att ta sig till dit. Resan tar bara drygt två timmar och ombord kan man äta om man vill. Det finns även möjlighet att handla men om det är så billigt vet jag inte.

När vi kom iland försökte vi samla ihop oss och Lasse, som hade haft kontakten med Rolf, ringde och förvarnade att vi var på gång. Åtta bilar och en trike (se bild sid 15).

Rolf med hustru Anna-Lisa guidade oss båda dagarna och låg i täten för kolonnen så den växte till nio bilar + triken.

Vädret var fullkomligt strålande när vi gav oss i väg till Åland (och under hela vistelsen). Här i kön till färjan. Det är inte första gången som Rolf, två från vänster, reser med kryckor. Han reser även alltid med gott humör.

Våra fantastiska guider på Åland, Anna-Lisa och Rolf, framför sin damm. Idén att ha dammbesök på Åland uppstod förra året när vi gjorde dammbesök på Ljusterö där det åländska paret deltog. I bakgrunden diskuterar Richard och Roland bländarinställningen.

Dammspecifikation

Trädgården hade två dammar, den ena i en bergsskrevla på 11 000 liter med 14 koi. Den andra, mindre, dammen var på 2 000 liter. Reningsverk Bio Clear 25000, UV-C 36 W.

Flera av trädgårdarna vi besökte låg vid vattnet och var rejält tilltagna.

Det första dammbesöket är hos Rolf och Anna-Lisa i Järsö, våra guider på Åland. Utan dem hade det inte blivit någon Ålandsresa. Anna-Lisa hade dessutom ett förlutet inom turistnäringen på Åland och "trollade fram" vår övernattnings på Pensionat Solhem trots att det verkade fullbokat på hela Åland den här tiden i juni.

Deras hus ligger vid havet (inte helt ovanligt på Åland) med växtzon 2 och 7 000 m² tomt uppbyggd under 20 år från att ha varit sommarstuga.

Det är en jättelik, fantastisk trädgård med alla buskar och blommor man kan tänka sig, bland annat cirka 30 st magnolior, många funkior och irisar i olika storlekar och färger. Murar bildade avsatser för planteringar. Och vilka stora växter! Är det något speciellt med jorden på Åland? Flera blommor som jag har hemma var dubbelt så stora här!

Krister ser ut att knyta skorna, samtidigt kollar han tätningen i vattenfallet...

Eftertankar om Åland från Kajsa

VILKEN JÄTTETREVLIG RESA, många fina dammar och inspirerande trädgårdar, fantastiska utsikter över vatten, trevliga människor och en engagerad ciceron samt en chans att lära känna en del medlemmar lite bättre.

En och en halv månad senare dröjer sig en del intryck kvar i mitt minne:

- Våra duktiga ciceroner Rolf och hans fru (enda medlemmarna på Åland?) som lade upp hela programmet. En eloge till dem!

- Makalösa havsutsikter från många fina trädgårdar. En lång karavan av fordon (9 bilar och 1 trike) som slingrade sig fram på små, små grusvägar, lyckades parkera fast det egentligen inte fanns plats. Och ännu mer otroligt lyckades vända och åka därifrån igen.

- Pensionatet Solhem, 104 år gammalt, med osannolika möbelstilsrockor och en trevlig, halvsunkig atmosfär (men rent och fräscht) plus en något vresig pensionats-

innehavare som stressade ner och blev riktigt trevlig och pratig.

- Utsikten från pensionat Solhems balkong/veranda – mmm, vackert! Med mysig avrundning på kvällen i båt-huset.

- Den exemplariskt restaurerade "hembygdsgården" med mumsigt fika och fina "spisrosor".

- Ogräsrabatten hemma hos Rolf och hans fru, så fint! Ni såg väl att det var ogräs?

- Hemsnickrade växthus av alla "modischanger". Spaljeer, rosor, pergolor, hostor, nävor, blommande gullregn och förstas dammar, både stora och små... Ojoj.

- Vilket väder vi hade, strålande sol efter veckor av regn och kyla.

- Och som grand finale, Tittes fantastiska trädgård!

- Tänk så många roliga, trevliga människor vår koiförening består av. /Kajsa Löfström forts. sid 15

Infarten till pensionat Solhem.

Nyheter 2015

EVOLUTION
AQUA
INNOVATION IN WATER

K1 Microbead

K1 MicroBead är ett på marknaden helt nytt trycksatt filter för dig med stora dammar i utsatt läge och mycket fisk. Kaldnes K1 mikrobeadsmediat ger en mycket bättre nedbrytning än något liknande filter på marknaden.

Finns i fyra storlekar

Cetus Sieve

Cetus Sieve är ett av de effektivaste förfilter som finns. Det är gjutet i ett stycke vilket gör det oerhört stabilt. Till skillnad mot de flesta andra Sievefilter som finns på marknaden kan det monteras både pumpmatat eller som gravitation.

Du som medlem i Koi Club Sweden har 15% rabatt på ditt köp om du anger koden "koi" i kassan.

VATTENLIV.NU

forts. dammbesök Åland, dag 1

Vårt andra besök var hos Alvar Korpi och hans fru, också i Järsö.

Huset var från början en liten sommarstuga som byggts ut till villa. Även denna tomt var stor, 4 000 m² och med ett båthus. Många vackra växter.

Det fanns två dammar med en bäck emellan, uppbyggda med dammduk. (Syns bra på bilden till höger.) Den stora dammen var på 6 000 liter och den lilla på cirka 2 000. Där samsades många små koi.

Ovan syns Karin och Lennart med sin trike.

forts. sid 17

Besök vår nya hemsida för mer info!

fontäner DAMMAR TRÄDGÅRD statyer

Vi hjälper även till med design & anläggning!

GARDEN AQUATICA

Högsta Torp, Åvav. 11 Haninge • Tel. 08-500 227 27

www.gardenaquatica.com

Rabatt 15% (för medlemmar) på OASE (vid köp över 5.000:- på ordinarie pris).

forts. Åland, dag 1

Tredje dammbesöket gör vi hos Les Husell. Nu har vi förflyttat oss till Mariehamn. Les grävde sin damm på 10 000 liter för 18 år sedan och skaffade sina koi samtidigt. Fiskarna går ute vinter-

tid och dammen har ett djup på 110 cm där även musslor och flodkräftor hjälper till att rena vattnet. Pumpen är på 20 000 liter, UV-ljus 20 W.

Till vänster fanns en mysig båt att sitta i.

Något har väckt snickar'n Arnes intresse. →

← Det var vanligt med musslor i de åländska dammarna. Man plockar dem helt enkelt i närmsta sjö.

forts. sid 20

ZOO GIGANTEN

Upplevelser för alla djurvänner

Allt för din
Damm

ÅRETS NYHETER!

Kapacitet
80.000 Liter

Koikarp
20.000 Liter

BioTec Premium 80.000 - Allt i ett filter!

Kompakt högpresterande filter med trumfilter-teknologi VDE-godkänt och pumpmatat flödesfilter.

Trumfilterteknik, självrengöringssystemet, programmerbar kontroll, 4 bar spolpump
Filtrering >150 my, Inkl. biologiskt filter med bekväm svamprengöring
Maximalt flöde upp till 12,5 m³/h.

Incenio FM-master WLAN

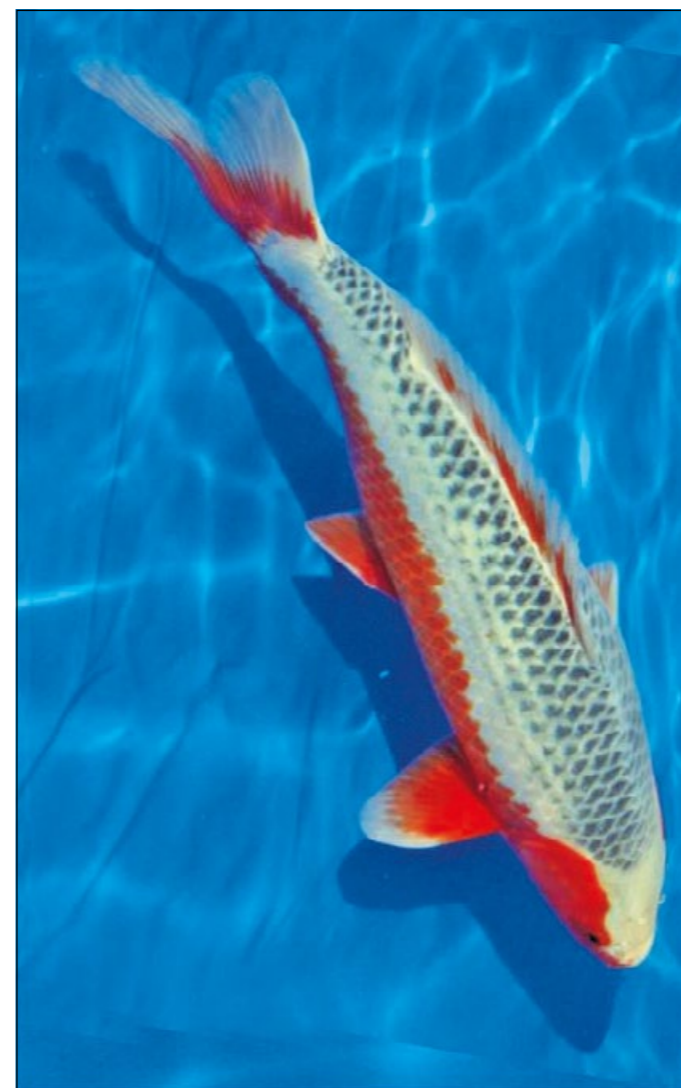
Få kontroll på din damm!
Nu kan du styra din dammteknik via mobilen eller paddan, trådlöst!
Från upp till 80 meters avstånd och upp till 10 olika enheter

Är det en Asagi eller en Shusui?

Text och foto: Roland Olsson

Vi fortsätter vår serie hur man ser skillnad på olika varieteter av koi.
Många i koiklubben är superbra på detta, medan andra kanske inte har lärt sig ännu.

Asagi

Asagi är en mycket gammal varietet av koi som avlades fram för nästan 175 år sedan.

Färgen på ryggen är blå eller blågrå och har ett nätliknande utseende. Varje fjäll ska vara mörkare i mitten och ljusare i kanterna vilket lyfter fram varje fjäll. Färgen kan variera ganska mycket från klarblå till nästan grågrön. Det blå fältet på ryggen ska inte ha några röda eller svarta fläckar. Några har röd eller orange buk. Ibland kan den röda färgen gå ända upp till mittlinjen och kinderna på fisken.

Ju klarare röd färg desto finare är fisken. Bröstfenorna ska vara orange eller vita och ska helst vara lika. Huvudet ska vara ljusblått utan vare sig röda eller svarta fläckar. En del har svårt att skilja på Shusui och Asagi. Det är inte så konstigt efter som Shusui är framavlade från Asagi.

Shusui

Shusui är en fjällös (doitsu) version av Asagi. Ofta har Shusui stora spegelfjäll längs mittlinjen och på ryggen. Den har också ofta röd eller orange buk och kinder. Både Asagi och Shusui ska helst ha ett symmetriskt mönster.

Shusui framavlades i början på nittonhundratalet genom att Asagi korsades med tyska doitsugoi. De fiskar som användes var spegelkarp som har en rad spegelfjäll på varje sida och på ryggen.

Shusui ska ha ett så ljusblått huvud som möjligt, men det ska inte vara vitt. Spegelfjällen måste vara blå. Nosen, kinderna och fenorna måste innehålla rött. För mycket eller för litet rött på bröstfenorna får fisken att se obalanserad ut. Shusui på bilden är i det avseendet inget perfekt exemplar, men jag har haft svårt att hitta Shusui att fotografera.

Efter en natts god sömn på pensionat Solhem vaknade vi till dimma och mistlurar. **Därefter fortsatte vi dag 2** med besök hos Runar, Svinö, Lumparland.

Runar hade för tillfället guldfisk och guldid, hade planer på vattenfall inklusive belysning. Det fanns även höns och fasaner på tomten, vita ankor skulle tillkomma i höst. Runar har bott här i 10 år och jobbat i 25 år med att marknadsföra Åland i Sverige.

Även här stötte vi på musslor. Från början var det 150 musslor i dammen men det går åt några varje år. Tre störor på 60-70 cm huserade också där.

Filtret är igång hela året och med en värmeslinga till vintern. Jag tror det var 1,80 djupt. Ett vattenfall porlade. Regnvatten från bland annat taket fick gå ner i dammen som var på 11 m³ och gjord med gummiduk.

Innan vi åkte vidare till damm nr två hos Lennart fick vi hänga med till ett alldeles nyöppnat museum, Nybonds. Så nyöppnat att vi var den första besöksgruppen.

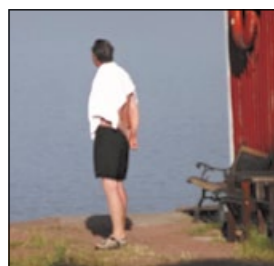
Huset som blivit museum är från 1800-talet och byggnadsminnesförklarat, varken renoverat eller ombyggt eller med elektricitet. Man har försökt bevara det som det var. Ägaren blev 90 år och dog 1983. Huset/museet köpte Lennart och hans fru i december förra året.

Vi drack kaffe och rabarbersaft på en äng i solen utanför museet och sommardagen var så där alldeles perfekt. Förresten tackade ålänningarna för att vi hade tagit med oss så fint väder. Visst ser det ut som en idyll!

Museets ägare/personal samlade utanför stugväggen.

I koiklubben har vi medlemmar som tar ett friskt dopp på morgonen.

Så kom vi då till Lennarts damm i Krogstad, Lumparland. Deras hus var byggt 1922 och hade tillhört hustorns farmor. Lennart med fru har bott där sedan 1981. Av det gamla huset var egentligen bara kakelugnen och köksspisens kvar.

På tomten fanns ett dike med mycket vatten vår och höst. När Lennart började gräva för dammen var det berg överallt så han anlät en sprängare med önskemål om 1,5 meter djupt. Det slutade med 1,20-1,30 djupt och 38 m³.

För 18 år sedan hämtade han cirka 200 mörtar från en sjö – i dag finns fortfarande 1 st kvar (vi såg den). Övriga innehållare var bland annat fyra störor, varav en var på 1 meter, guldfisk, guldid och

några koi. Filtret såg ut att vara av typen green machine med UV-ljus.

Eftersom det var sand på botten i dammen (bland annat för musslornas skull) gick det inte att dammsuga den utan vattenbytena skedde genom att Lennart fyllde på vatten tills dammen svämmade över och ytvattnet rann nedför vattenfallet.

Därefter berättade Lennart om ett helt annat projekt. (Så är det ofta på dammrundorna.) Han var byggansvarig för en ny typ av landbaserad fiskodling på Åland. Drygt tre ton regnbågslox ska odlas per år på Eckerö i 36 bassänger som håller 16 grader året runt.

Det är ett av de största miljöprojekten vid Östersjön

och inget av det slamm som produceras kommer att belasta Östersjön. Två år tar det från fiskägg till en slaktvikt på 2,2-2,5 kg. Mycket mer information om projektet finns på www.f-fast.ax.

↑ Den här lilla grisen var vi flera som blev förtjusta i.

Innan hemfärden hade Rolf och Anna-Lisa planerat ett besök åt oss i en privat trädgård där äginnan, *Titte Törnroth*, guidade oss.

Denna trädgård var på 6 500 kvadrat och av modell djungel. Titti har skapat en personlig trädgård med många rum och miljöer. Hon berättar att i hennes trädgård ska både djur och människor trivas.

År 2002 planterade hos sina första växter. Då fanns endast en stor gräsmatta och några stora träd på tomten. Titti kunde inte mycket om trädgårdar när hon började. Hon åkte runt och tittade på andras trädgårdar och med magkänsla och skaparglädje byggde hon upp sin egen.

Titti tar emot oss ↓

Vi går runt på slingrande gångar och njuter. Här finns en bäck av sten som ringlar över tomten. Ett ljungfält som blommar med surrande bin, en damm med fiskar, grodor och paddor. Titti är nogga med att djuren ska trivas. Just nu är ett hörn av tomten avstängt på grund av att det är startbana för fåglarna som lär sina ungar att flyga där.

Att trädgården skulle bli en visningsträdgård var inte planerat från början men så har det blivit och nu visar Titti upp den några dagar i veckan. Innan vi lämnar trädgården bjuder Titti på fika. Och vi tackar för att vi fick komma på besök. Se gärna Tittis hemsida www.norrgarden.ax.

Do it once - do it with Koi Consult

No 1 in topgrade koi and advanced filter techniques

Thomas Bohsen +45 4027 9703
Louise Rasmussen +45 2851 8277
Fuglagervej 4, 4200 Slagelse Denmark

Koi Consult

We make it work

Fiskarna hajade direkt!

Hos Britt-Marie och Sören är foderautomaten nu monterad som vi tillverkade på aktivitetsdagen i november. Man hade ju undrat lite över om fiskarna verkligen skulle förstå att de ska nafs i "läderkläppen". Inga problem! Fiskarna tömde omedelbart det som fanns i automaten. Nu funderar Sören över hur man kan minska tillflödet av mat något...

Planering i koiklubben

September

5 september kl 12, 14.30 och 16 – dammbesök i Enköping, Skokloster och Kungsängen. Förslag att även besöka Slottsparken i Enköping före dammbesöken eftersom de har trädgårdsdag.

12 september kl 12 – dammbesök på Tynningö. Samåkning från färjeläget.

15 september – styrelsemöte. *Något du önskar att vi tar upp? Hör av dig!*

19 september kl 11, 12.30, 13.30 och 15 – dammbesök i Järlåsa, Sala, Runhällen och Heby (Sävne Koi).

November

2 november – styrelsemöte. *Något du önskar att vi tar upp? Hör av dig!*

16 november – manusstopp för nr 4 av tidningen.

21 november – aktivitetsdag i Brottby.

Kolla alltid aktuell information på vår hemsida – www.koiclubsweden.se. Där läggs adresserna och tiderna ut till dammbesöken.

Andra(s) koiaktiviteter

The British Koi-keepers Society, BKKS, har följande aktiviteter i höst om du har vägarna förbi.

6 september: Crouch Valley Autumn Auction, www.crouchvalleykoi.co.uk.

3-4 oktober: Birmingham and West Midlands/Potteries and District Combined Closed Show, www.birminghamandwestmidlandskoisociety.com.

Kabel värmer på vintern

Flera medlemmar använder värmekablar (den korrekta benämningen är *frostskyddskabel*) i dammen på vintern. Egentligen är de avsedda att ha i till exempel hänggrännor eller vattenledningsrör, men de går utmärkt att ha i dammar. De finns i flera olika längder och effekter. Man ska försöka få en sladd med så stor effekt per meter som möjligt för att det inte ska bli en jättelång värmesladd i dammen. Det fungerar även att lägga i flera kablar om man har stor damm. Man breder ut den på botten, ju större yta den täcker desto bättre.

Till exempel för en damm på 22 m³ har Arne använt en 12 meter lång kabel på 300 Watt vilket är 25 W/m. Då har temperaturen inte gått under 4 grader de senaste vintrarna, däremot kan det bli upp till 8 om det blir mycket varmare ute. Man bör välja den självjusterande värmekabeln då den går ner till halva effekten när temperaturen överstiger 4 grader.

Enligt tillverkarna är det bäst att inte sätta en termostat som styr till- och frånslag av värmekabeln då detta förkortar livslängden på kabeln. Detta gäller den självjusterande då det vid varje tillslag blir en strömrusning som påverkar livslängden. Det är då bättre att ha två kablar så kan man ha en på hela vintern och sätta på den andra om det blir väldigt kallt, detta för att det inte ska bli alltför varmt i vattnet.

Idealtemperaturen för fiskarna är egentligen över 12-13 grader för att inte deras immunförsvar ska bli nedsatt. (Mycket svårt med svenska elpriser.) Parasiter som finns på fiskarna är aktiva ända ned till cirka 5 grader. Så en lagom temperatur om man inte vill värma vattnet så mycket är 3-5 grader och att man på våren försöker få upp temperaturen till 10 grader eller mer så fort som möjligt så parasiterna inte hinner påverka fiskarna innan de har hämtat sig efter vintern och deras immunförsvar blivit bättre. Detta är orsaken till varför många fiskar dör efter att det börjar bli varmare i vattnet på våren.

Richard har haft 4-5 grader i vattnet under 20 år och det är bara några få fiskar som inte klarat vintern. Frostskyddskabel är ett enkelt sätt att se till att det inte blir för kallt för fiskarna när de är kvar i dammen över vintern. Kablarna finns på flera ställen, Arne köpte sin på Jula. Se bara till att väderskydda kontakten och att den är ansluten via jordfelsbrytare.

Text: Richard Mauritzon och Arne Eriksson

Viktigt! Håll din e-postadress uppdaterad! Mellan tidningsutgivningarna är det e-post och hemsida som gäller.

Sävne Koi & Trädgård AB

Allt för din damm i trädgården

En liten bit utanför Heby närmare bestämt i Sävne finner du en av Sveriges största Koi och Damm anläggningar.

Med 4-5mil från Västerås, Uppsala, Enköping och Avesta är vi kanske just din närmaste Koihandlare.

Vi har alltid ett brett utbud av japanska koi i olika prisklasser och även ett brett utbud av tillbehör i lager och finns det inte hemma på hyllan så tar vi hem det.

På hemsidan www.savneko.se finner du information om oss och vår anläggning, en del av de koi som finns tillgängliga och webshoppen där du hittar de produkter som vi saluför.

Öppettider: Från 1 Maj till 31 Augusti

Fredag 15.00-19.00, Lördag 10.00-16.00, Söndag 10.00-15.00

Med vissa undantag som ses på hemsidan.

Övriga året öppet efter överenskommelse.

Har du några frågor tveka inte att kontakta oss:

info@savneko.se

tel: 0702840299

Välkomna på besök och kanske finner du just din drömkoi.

www.savneko.se